VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Mandariinit tärisevät

Hallintoministeri **Ulla-Maj Wideroos** (r.) runnoi jossain takavuosien hallituksessa periaatepäätöksen, että korkeimpien virkamiesten pitää välistä vaihdella postejaan. Virkamiehet ovat erottamattomia, mutta 30 vuotta saman ministeriön nokassa istuva kansliapäällikkö jarruttaa vääjäämättä tervettä kehitystä.

Monia juonia nähneet hymähtivät. Mandariinit eivät luovu asemistaan. Aivan niin kävikin.

Vähiten syyllinen ei ollut presidentti **Tarja Halonen**, joka piti sosialidemokraattiset kansliapäälliköt vallassa hallituksista riippumatta. Heidän käsiensä läpi on valunut yhä suurempi osuus valtion budjetista.

Uuden valtiosäännön mukaan ministeriöiden kansliapäälliköt nimittää hallitus. Se valtaoikeus presidentiltä vietiin, kiitos Halosen toiminnan. Kekkosen ja Koiviston toimintamalli ei enää sovi.

Demarilinnat horjuvat

Jossain takaraivossa Wideroosin ajatus edelleen muhii. Kansliapäälliköt ovat nykyisin määräaikaisia. Jopa TEM:n itsetietoinen **Erkki Virtanenkin** on nöyrää poikaa, kun toimikauden loppu lähestyy.

Kokoomuksen yksi klikki ajaa väkisin Guggenheim-museota Helsinkiin. Siihen tarvitaan paljon valtion rahaa, mutta ministerien housut eivät kestä.

Niinpä Guggenheimin aloitusrahat myönsi kansliapäällikkö Virtanen. Normaalisti elinkeinoministeri **Jyri Häkämies** (kok.) olisi loistanut tv-ruudussa kulttuurin ystävänä.

Demareilla on kansliapäällikköruletissa tuskan paikka. Sisäministeriö on käytännössä mennyt. Miksi sosiaaliministeri **Paula Risikko** (kok.) esittäisi kansliapäällikkö **Kari Välimäen** (sd.) seuraajaksi demaria? Entä löytääkö valtiovarainministeri **Jutta Urpilainen** (sd.) ykkösketjun talousdemarin **Raimo Sailaksen** paikalle?

Näin käy merta päin

On ihmetelty **Kari Välimäen** lähtöä korkeasta virasta vaatimattoman tuntuiseen Merimiesten eläkekassaan. Tämä kassa on toiminut demaripamppujen rahakkaana väli- tai loppusijoituspaikkana ennenkin.

Yhtä paljon ihmeteltiin takavuosina STK:n vakuutusosaston kaikkivaltiaan ylijohtajan **Altti Aurelan** (sd.) laskeutumista samaan kassaan. Myöhemmin hän siirtyi johtamaan Eläke-Kansaa tunnetuin seurauksin, mutta se on eri juttu.

Vakuutusmiehet ovat oma rotunsa. Eduskunta pohti viikolla pitkään, miten työeläkeyhtiöt ovat onnistuneet keräämään pk-yrityksiltä muutamassa vuodessa 1,5 miljardia euroa ylimääräisiä työkyvyttömyyseläkemaksuja.

Tilastokeskus on pitkään osoittanut, että työkyvyttömyyseläkkeiden määrä alenee koko ajan muun muassa sydän- ja verisuonitautien dramaattisen vähenemisen vuoksi. Työeläkeyhtiöt tarvitsevat kaikki irtonaiset eurot lähdettyään laman alla maailmalle onnettomiin pörssiseikkailuihin.

Moderni sököporukka

Eduskunnassa vaadittiin innokkaasti rahojen palauttamista yrityksiin. Ihmeteltiin vain, miten palauttamista pohtii sama konklaavi, joka suunnittelee ylisuuret maksut, siis työeläkeyhtiöiden keskusjärjestön Telan johtama kolmikanta.

Kansanedustaja **Erkki Virtanen** (vas.) vakuutti asialla olevan Suomen parhaat vakuutusmatemaatikot. Onhan Telan toimitusjohtajana vasemmistoliiton entinen puheenjohtaja **Suvi-Anne Siimes**.

Pirkko Mattila (ps.) kutsui vakuutusherrojen porukkaa moderniksi sököringiksi. Lain soveltajat kirjoittavat pykälät. **Mauri Pekkarinen** (kesk.) kehotti mediaa seuraamaan, miten palautus toteutuu.

Eero Lehti (kok.) kertoi nostaneensa epäkohdan ilmeisesti ensimmäisenä esille ollessaan Suomen Yrittäjien puheenjohtajana. Hän totesi vakuutusaktuaarien pitävän enemmän yhtiöiden puolta kuin minkään muun puolta.

Lehti oli kovin pessimistinen. Pk-yrityksistä katoaa muutamassa vuodessa puolet syystä tai toisesta markkinoilta. Rahat olisi palautettava yrityksille eikä millekään ”pk-sektorille”.

Lehti arveli, että aktuaarit päätyvät pitkän pohdinnan jälkeen siihen tulokseen, ettei rahoja voida palauttaa oikeisiin osoitteisiin. Niin työeläkeyhtiöt pitävät kaiken itse.

PEKKA ALAROTU

VIIKON VÄRSSY

Jahkaaja köyhiä
yhtehen naittaa
vastuitta, tuloksetta
harmiton, ei haittaa

kreikkojen tunkiolla
samainen kukko
kuka enää Sua uskoo
liturgikko-ukko?

sekaisin velat
sekaisin rahat
takanasi väijyvät
viekkahat, pahat

ei ole Suomella varaa
huijarmaita ruokkia
tehköötköön työnsä itse
ois aika kylvää ja kuokkia

JUHA AALTOILA

MT 50 VUOTTA SITTEN – LA 9.6.

MTK:n Liittokokoukseen ja 45-vuotisjuhlille Joensuuhun lähtevien muistio

Liittokokouspaikalla Joensuun Urheilutalon eteisaulassa tapahtuu liittokokoukseen maataloustuottajain yhdistysten valitsemien edustajain ilmoittautuminen. Tungoksen välttämiseksi kehoitetaan ilmoittautuminen suorittamaan hyvissä ajoin ennen kokouksen alkamista, joka tapahtuu klo 12.15. Tilan sallimissa rajoissa voivat muutkin maataloustuottajajärjestön jäsenet päästä seuraamaan liittokokouksen kulkua.

Saaristokierros sisämaan tyyliin

Lohjan saaristokylien väki aikoo valloittaa matkailijat hedelmäpuiden ja harvinaisten luonnonkasvien runsaudella.

Matkailuyrittäjä Seija Ravantin valtakuntaa on yli sadan saaren luonto, joka on osa maakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa.

LOHJA (MT)

Uudenmaan suurimman järven saaria voi kierrellä jalan, pyörällä ja veneellä. Vaeltelu onnistuu samaan tapaan kuin Turun saaristossa, mutta suojassa merituulien tuiverrukselta.

Ensimmäinen koevaellus järjestetään tänä kesänä, Lohjan Saaristo -seura ry:n puheenjohtaja **Pirjo Sjögren** kertoo.

Saariston kylissä elettiin viime viikkoa kaikkialla kukkivien omenapuiden katveessa.

”Varmaan joka ikisellä kyläläisellä on omenapuita”, Sjögren arvelee. Monet kasvattavat myös luumua, kirsikkaa, päärynää ja herukoita.

Saaristoseura jatkaa lähes sata vuotta sitten perustetun nuorisoseuran toimintaa. Muutama vuosi sitten yhdistys ryhtyi vauhdittamaan matkailua liittymällä valtakunnalliseen kylämatkailuhankkeeseen.

”Kontaktit ja verkostoituminen ovat tärkeitä. Matkailun kehittämisessä sokaistuu helposti. On hyvä, että tekemisiämme arvioidaan ulkopuolisen silmin.”

Paperi-insinöörin visio

Sjögren on syntyperäinen saariston asukas ja kylätoiminnan veteraani, joka näytteli jo nelivuotiaana seurantalon kuvaelmassa. Suomea ja maailmaa hän kiersi aiemmin pitkään paperiinsinöörinä.

”Meillä on kova into saada tänne matkailijoita pääkaupunkiseudulta, mutta myös ulkomailta. Myin aikoinaan paperia japanilaisille ja tiedän, että palvelun pitää toimia hyvin ja tuotteiden on oltava laadukkaita.”

Saaristoseura toimii matkailun kehittämisen veturina. Päävastuun kantavat lopulta yritykset, joita on tällä hetkellä Sjögrenin jakelulistalla parikymmentä.

Aarteiden puutarha

Yhdeksi matkailuvaltiksi on kehitteillä ainutlaatuinen hedelmäpuulajien näytepuutarha, Fruticetum. Se perustettiin seuran vuokraamalle maalle muutama vuosi sitten tutkijapuutarhakirjailija **Meeri Saarion** aloitteesta.

Näytepuutarhassa kasvaa jo noin 250 omenalajiketta, parikymmentä erilaista viinirypälettä, kymmeniä muita hedelmäpuita sekä kaikki tähän mennessä löydetyt herukat.

Yksi harvinaisista herukoista, vaaleanpunainen Aili, on peräisin Sjögrenin äidin kotitilalta ja nimetty hänen mukaansa.

”Haluamme innostaa ihmisiä käyttämään suomalaisia hedelmiä ja marjoja”, Sjögren sanoo. Näytepuutarhan perustamistyöt ovat vielä kesken, joten se on vielä tänä kesänä avoinna etupäässä tilauksesta.

Suunnitelmissa on tarjota matkailijoille myös säilöntäkursseja ja hedelmäisiä ruokailuhetkiä seurantalolla, jonka kyläläiset ovat talkoilla kunnostaneet.

Hedelmäpuut menestyvät Lohjanjärven suotuisassa mikroilmastossa poikkeuksellisen hyvin. Kalkkipitoinen maa puskee myös harvinaisia kasveja, joita tutkijat käyvät ihmettelemässä.

”Tie on yllättävän pitkä”

Yrittäjä **Seija Ravantilla** on tekeillä saaristoluontoa esittelevä kuvitettu kartta. Hän perusti vuosi sitten yrityksen, joka kokoaa matkailupaketteja yhteistyössä alihankkijoiden kanssa.

Ensimmäinen kalastajavene on hankittu ja muutamia onnistuneita tapahtumia järjestetty. Jatkossa yrittäjä aikoo keskittyä luontomatkailuun.

”Tie on yllättävän pitkä”, Ravanti kuvaa toimivan liikeidean löytämistä. Potkua uuteen työhön kertyi suuren mediatalon markkinointitehtävistä.

Helsinkiläisestä tuli vuorotteluvapaan jälkeen saariston vakituinen asukas. ”Entisenä pastansyöjänä viljelen nykyään perunaa ja olen pottukauppias.”

Yrittäjän kohokohtiin kuuluu tänä kesänä festivaalikoordinaattorin työ ensimmäistä kertaa järjestettävillä rapufestivaaleilla Mustion linnassa. Tapahtumassa maistellaan myös Lohjan saariston herkkuja.

TARJA HALLA

KIMMO HAIMI

Katja Hammarströmin kyytöt hoitavat pientä siivua saariston perinnemaisemasta.

Kissankäpälä (vas.), kangasajuruoho ja kartiokanankaali ovat saaneet elintilaa metsälaitumelta ja sitä kiertävältä kinttupolulta.

Kylämatkailun huipulle ei pääse helpolla

Kymmenkunta kylää eri puolilla maata hakee valtakunnallisen hankkeen tukemana omaa siivuaan matkailusta.

Kolmisen vuotta kestänyt kylämatkailuhanke sai toukokuussa jatkoajan vuoden 2014 loppuun asti.

Osa alun perin mukaan lähteneistä kylistä on jäämässä pois ja uusia etsitään tilalle. Meneillään onkin eräänlainen kylämatkailun välitilinpäätös.

”Osalla kylistä odotukset olivat ehkä liian suuria. Näkyvyyttä ei matkailussa saa helpolla”, projektipäällikkö **Synne Nordström** sanoo.

Takapakkia on tullut myös resurssipulan takia. Harrastajavoimat eivät Nordströmin mukaan riitä, vaan tarvitaan sekä osaavia yrittäjiä että rahoitusta.

”Joissakin kylissä on kaikki mahdolliset matkailun vetovoimatekijät, mutta yhteistyö kyläläisten kesken ei vain suju.”

Kylämatkailun edustaviin pioneereihin kuuluvat muun muassa Lieksan Vuonislahti ja Kuopion Karttulassa sijaitseva Syväniemi, joka nimesi uuden matkailulauttansa projektipäällikön mukaan Syväniemen Synneksi.

Hankkeessa keskitytään jatkossa matkailun tuotteistamiseen. ”Kerro kylän tarina matkailutuotteen muodossa”, Nordström vihjaa.

Kylämatkailulla on keskieurooppalaisia esikuvia esimerkiksi Itävallassa. Suomessa hanketta hallinnoi Lomalaidun ry. Jatkohankkeen budjetti on 350 000 euroa.

Hakuaikaa jatkohankkeeseen on 17. elokuuta asti.

TARJA HALLA

Hakemuslomake ja lisätietoja: www.lomalaidun.fi.

Projektipäällikkö Synne Nordström toivottaa yrittäjähenkiset kylät tervetulleiksi mukaan matkailuhankkeeseen.

Hupu ja Henna pelastavat kasveja

Seuralliset kyytöt Hupu ja Henna maistelisivat mieluusti omistajansa **Katja Hammarströmin** paksua kasvikirjaa.

Kyyttöjen oikea ruoka on laitumella, jossa perinnemaisema kasveineen kuoriutuu niiden ansiosta vähitellen esille.

Siellä täällä näkyy ajuruohoa, mäkiminttua, keltamataraa ja kartiokanankaalia. Laitumen laitaa kiertävällä polulla kukkii vaaleanpunaisia kissakäpäliä.

Ympäristösuunnittelija Hammarstöm muutti perheineen Espoosta Lohjan saaristoon juuri luonnon takia. Luontokartoitus on hänelle osapäivätyötä.

Hammarström toivoo matkailuhankkeen tuovan rahaa kylille perinnemaiseman vaalimista varten.

”Ei riitä, että yksi ihminen täällä pitää vähän kyyttöjä ja lampaita laitumella.”

”Matkailuhanke on hieno juttu. Kylät tarvitsevat sitä. Muuten ei mikään kanna eteenpäin, ei maisemanhoitokaan. Se raha pitää saada jostain.”

TARJA HALLA